

4 B-er i ByMenigheten - Sandnes

Vidar Mæland Bakke, sokneprest i ByMenigheten - Sandnes

Seminar om menighetsutvikling MF, 1.3.2017

Hva vil det si å være luthersk kirke i det mangfoldige norske samfunnet, og hva betyr det å være menighet i lokalsamfunnet?

Tørre fakta om ByMenigheten, kan dere også lete opp på våre nettsider:

- Startet i 1999 som Lundehaugen menighet. Ble landets første valgmenighet i 2006, etter at kirkeloven åpnet for forsøksordninger i 2005.
- Ca. 290 medlemmer inkl. barn.

Jeg har tilhørt menigheten siden 2007 da jeg flyttet til Sandnes med familien etter endt misjonærtjeneste i Brasil. Arbeidet i flere år i NMS med menighetutvikling. Var i tre år prest i Stavanger International Church, før jeg ble prest i ByMenigheten for tre år siden.

Hvordan skal jeg få sagt noe kjapt om Bymenigheten og på en måte som dere kanskje husker litt igjen av etterpå?

Tankene mine fløy til Granavollen, en gang på midten av 90-tallet. En gjeng teologiske studenter på prestevikarkurs har kommet til underholdningskvelden, og jeg lager en parodi på biskop Olav Skjeveslands undervisning tidligere i uka.

Jeg gjør meg morsom på hans bekostning, fordi han gjentatte ganger hadde klart å samle sine beste poenger på bokstavrim.

Mine bokstavrim var selvfølgelig enda bløtere enn hans.

20 år etter er det jeg som gjør akkurat det samme, uten å rødme.

For bokstavrim gjør det jo så mye enklere å huske viktige poenger.

Det har sikkert noe med alder å gjøre.

Så her kommer ByMenigheten- Sandnes sine 4 B-er:

BÅLET

BRØDET

BARNA

og

BROEN

Det er altså mest et tappert forsøk på å være pedagogisk. Det er ikke et helhetlig system for ekklesiologien i en luthersk valgmenighet i Den norske kirke.

Her kommer **B-ENE I BYMENIGHETEN**, formulert inn i en setning:

ByMenigheten-Sandnes er mennesker som samles rundt Bålet.

Vi deler Brød.

Vi holder Barna for å være de største.

Og som Kristi kropp i lokalsamfunnet bygger vi videre på Broen til mennesker.

Dette fremstår som noen ufullstendige kjennetegn, kanskje idealer å strekke seg etter.

Vi begynner forfra:

Bålet

"For hvor to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt i blant dem." (Jesus i Matt. 18,20)

Det kommer ikke an på hvor mange vi er!

Det kommer an på om den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus får være sentrum i fellesskapet, **Bålet vi samles rundt.**

Reformatorene ville kanskje ha sagt **Solus Christus.**

Det er ingen frelse uten ved Jesus Kristus.

Soteriologien bærer også ekklesiologien:

Det er Jesus som samler oss her og nå som menighet.

At Jesus er i midten, som et Bål, det er utgangspunkt for et hvert fellesskap i ByMenigheten, både smågruppene og storfellesskapet. Ilden er den samme.

Bålet er etter mitt skjønn en mektig metafor for vårt stammefolk, en metafor som kommuniserer i de fleste kulturer, enten vi befinner oss på Madagaskar, i Brasil eller i Norge:

Rundt Bålet deler vi fortellinger om livet vårt, hverdagen vår, i lys av den store Fortellingen om hvor vi kommer fra, hvem vi hører til, og hvor vi er på vei.

Jeg assosierer Bålet med litt mindre uformelle fellesskap med rom for **gode samtaler.**

Fellesskapet i mindre grupper:

Dette tror jeg har vært noe av gullet i ByMenigheten helt siden den hette Lundehaugen menighet i 1999.

Visst har det vært lagt stor vekt på et ganske moderne uttrykk på gudstjenestene, kreativ forkynnelsesform med bruk av mye film og drama, et ganske friskt musikalsk uttrykk og bred deltakelse fra mange andre enn prest og ansatte.

For gjester på besøk er det kanskje lett å bli blendet av at det ofte kan være mye bra ressurspersoner i sving på våre gudstjenester, for dem som liker vår form.

Men faktisk viktigere enn det som har skjedd på gudstjenestene, er og har vært det som skjer i **grupper rundt forbi i hjemmene**. Det vi har pleid å kalle cellegrupper, enten det er for barn og ungdom eller det er for voksne. (Jeg er ikke spesielt glad i selve ordet «cellegrupper», men det er nå det de er blitt kalt i ByMenigheten.)

Ikke alle i menigheten deltar i en cellegruppe, men vi pleier å si at det er normaltstanden for en kristen å tilhøre et mindre fellesskap.

Kulhetsfaktoren i disse gruppene er absolutt ikke spesielt høy. Men bål-faktoren er høy... **De lavmælte samtalene med hverandre - i lyset fra Jesus**. Rom for **relasjoner**. Fordi det er Jesus som skal være samlingspunktet, ikke en eller annen felles interesse, så kommer også samtalen med den treenige Gud i fokus - **bønnen**. Den kan se veldig forskjellig ut i de ulike gruppene, alt etter hvilken erfaring den enkelte har på dette området -

Et par av gruppene har for tiden med flere som er helt **nye på trosveien** eller som ikke helt vet om de kan kalle seg kristne enda. Det vil nødvendigvis prege uttrykksformen. I det hele tatt tenker vi vel at den viktigste måten å komme i kontakt med vår menighet på, er gjennom relasjonene, kontaktflaten menighetens aktive har med lokalsamfunnet.

I gruppene er det også større rom for å utforske dette underlige fenomenet **nådegaver**, som Bibelen snakker om. Det er det ikke alltid så enkelt å eksperimentere med i rammen av den store og mer velregisserte gudstjenesten.

I ByMenigheten legger jeg som prest mye arbeid ned i å lage godt materiell for hvert semester, både til bruk i gruppene og i familiene.

Jeg bruker forholdsvis mye tid på å følge opp lederne. Vi ønsker at de skal være trygge på å tilrettelegge materialet etter det stedet den enkelte gruppa befinner seg på.

Materialet bygger opp under forkynnelsen i gudstjenestene - og er et forsøk på å hjelpe folk i menigheten til å ta troen med inn i hverdagen og relatere den til livet.

(Ikke sikkert vi lykkes bedre med dette enn andre, men det er noe vi

prioriterer veldig høyt...)

Cellegruppene - disse samlingene rundt Bålet - de pågår over hele byen, i flere bydeler, for ByMenighetsfolk bor spredt over hele byen.

Derfor holder vi fast på at selv om både gudstjenester og mye av barne- og ungdomsarbeidet for tiden er lokalisert til en bydel som heter Ganddal, så er vi en «**ikke-geografisk menighet**» i kraft av disse bålfelleskapene.

Slike møtepunkt rundt Bålet har dette forunderlige ved seg at de **ikke er så stedbundne**. Et enkelt ildsted kan rigges til ulike steder. Og det har vært noe av ByMenighetens kjennemerke så langt i dens vel 18 år lange historie, på godt og vondt.

For heller ikke gudstjenestene har hatt et helt fast sted.

Jeg sier på godt og vondt, for det er selvfølgelig også mange i vår menighet som lengter etter et fast bygg som de kan kalle sitt eget... Hvor de slipper å bære stoler hver søndag.

Jeg tenker at den tid kommer før eller siden. Men når det enda ikke har skjedd, forsøker vi å spørre oss hva det sier oss om å være menighet i byen. Hvilke muligheter har vi som menighet uten fast bygg?

Det gir oss litt løsere teltplugger, og litt større mulighet til å investere pengene våre i folk, i stedet for på vedlikehold av dyre driftsbygninger. Gudstjenestene har tidvis foregått på **Sandnes kulturhus**. Tidvis på **Lundehaugen videregående skole** (nå ungdomsskole). Tidvis på **Ganddal Bydelshus** der vi oftest holder til nå. Tidvis på kveldstid i **Sandnes kirke**, for å nevne noen av stedene. (Eller de har skjedd som cellegruppe-gudstjenester ute i naturen).

Den andre B-en:

Brødet

"Gi oss i dag vårt daglige brød". (Jesus i Matt 6,11)

"Dere skal gi dem mat". (Jesus i Matt 14,16)

Å "dele Brød rundt Bålet", det er uttrykk for flere sider ved livet i vår menighet.

Brødet er først og fremst Bibelen, Guds ord. Reformatorene ville gjerne ha sagt Sola Scriptura. Frelsen kommer ved Ordets forkynnelse.

Brødet er best som ferskvare. Det handler om å **formidle Ordet** til hverandre på ulike måter, gjennom at vi leser og deler Ordet på tomannshånd, i familien, i samtaler i cellegrupper, gjennom tale, undervisning og drama på gudstjenester.

Brødet er også Jesu kropp som vi deler i **nattverden**, frelsens gave som mottas av nåde ved tro. Sola Gratia. Sola fide.

I ByMenigheten har vi nattverd på de fleste gudstjenester, i likhet med de fleste andre menigheter nå.

Men Brødet er mer!

"Å dele Brødet med hverandre" er et uttrykk for det mangfold av gaver og tjenester vi betjener hverandre med i små grupper eller i det større fellesskapet. Og dette er også en viktig del av ByMenighetens DNA: **Det deltakende fellesskapet. Tjenestegruppene.**

Disiplene trodde ikke de hadde noe å gi til folkemengden.

Jesus insisterte. **"Dere skal gi dem mat"**.

Redningen ble den lille gutten som ga dem sine fem brød og to fisker.

Jesus velsignet maten, og disiplene hadde nok til alle.

Her etablerte Jesus et mønster: Alle har fått noe som de kan dele med andre.

Dette er et fint uttrykk for **diakonien**. Her har jeg ikke så mye å melde som er noe mer spesielt enn det fantastiske som foregår i mange menigheter rundt oss.

Men en annen konkret side ved dette bildet av gutten med de fem brødene og to fiskene, er ByMenighetens forhold til **givertjeneste**. Kanskje er vi litt spesielle her.

Menigheten bæres av dens medlemmer.... Mottar lite støtte utenfra. Man gir etter evne... Men vi forkynner frimodig om tienden. Medlemmer deler vitnesbyrd... For halvannen uke siden var det en av våre leke ledere, en fysioterapeut som holdt talen, og da snakket han om «hvordan være rik»...

Kanskje modellerer vi noe her som mange frykter skal komme mer og mer i Dnk. Jeg kjenner godt til alle motargumentene. Jeg vet at noen mener det uthuler tanken om et fellesskap som konstitueres ved tro - og ikke ved det man eier eller bidrar med. Like fullt tror jeg dette vil bli mer og mer aktuelt framover... Vi har forøvrig mange gode lutherske kirker andre steder i verden å speile oss i på dette området.

Den tredje B-en: BARNA

Første del av menighetsvisjonen vår: «At nye mennesker skal komme til tro på Jesus»... starter med de minste barna våre...

Ved å minne oss på at de aller minste barna, er de største i Guds rike, blir vi også minnet på at det ikke er aktivismen og alt vi gjør og klarer som bærer

oss som kristne og som menighet... Kan ligge en implisitt i vår menighetsform her... Igjen: Sola Fide (Frelst ved tilliten), Sola Gratia (Frelst ved nåden).

Vi blir aldri noe mer verdt for Gud, enn det vi var da vi lå som bittesmå barn i Mors armer. **Dåpen som inngangsporten** også til vår menighet.... Det ligger dyp teologi i å vektlegge barna i kirken.

Men det er også det strategiske misjonale motivet:

- Barna er viktigere enn de voksne!!!! Det finnes statistikk som viser at omlag 50% av alle som tar imot Jesus og forblir troende gjennom livet, de gjør det før fylte 13 år.
- Den første halvtimen er alle generasjoner sammen... Nattverd i begynnelsen. Barnegudstjenesten fortsetter i grupper. Gymsal...
- Trosopplæringstiltak i Folkekirken. Her har vi en kompletterende rolle. Vi satser først og fremst på klubbarbeid for ulike aldersgrupper på fredager og søndagsskolearbeid under gudstjenestene.
- Konfirmantarbeid i samarbeid med Gand sokn.
- «Promiseland».... (Senere Sprell Levende).
- Vi dannet Familieverkstedet som skapte Show it - en gudstjenestefeiring for hele familien med drama, humor, film, sang... DVD med hjem.
- Barne-cellegrupper... Tigerklubb... Dig Deeper for ungdommene.. (Bogafjell er her de som har fått dette best til i Sandnes).
- Tweens-kvelder samler 70-80 barn i alderen 5.-7. klasse. Færre ungdommer.
- Høsten er stor... arbeiderne få! - En hovedutfordring framover: Voksne ledere!

Den fjerde B-en: BROEN

Den fjerde B-en står for BROEN. (Jeg går i land om et øyeblikk.)

"Men alt er av Gud, han som ved Kristus forsonte oss med seg selv og ga oss forsoningens tjeneste." (2 Kor 5,18)

Tilbake til Solus Christus - Ved Kristus alene...

Broen mellom Gud og mennesker. Paradokset: Forsoningen har skjedd en gang for alle... Samtidig er vi gitt forsoningens tjeneste...

Som Jesu kropp, får vi være med på å bygge denne broen til mennesker i dag.

En bro har helt spesielle egenskaper:

En bro hører ikke til ett sted. Den hører til flere steder.

Den er midt i mellom.

ByMenigheten er en valgmenighet i Den norske kirke.

Som nevnt ikke en geografisk soknemenighet. Men heller ikke en frimenighet.

En slik særstilling kan lett isolere og lukke oss.

Eller det kan åpne for muligheter til å være **midt i mellom, som en bro.**

En bro til mennesker som leter etter en tro.

En bro for mennesker som er på vei fra et sted til et annet, fra en livsfase til en annen.

En bro mellom generasjonene.

En bro mellom ulike bydeler.

En bro mellom Den norske kirkes menigheter og andre kirkesamfunn i Sandnes... (Økumenisk brobygger... Bønnefellesskapet hver fredag).

En bro til andre kulturer.

En bro til nye måter å være menighet på.

Nå snakkes det mye om å utforske muligheten for å ha egne rom i Dnk... Har selv gjort meg til talsmann for dette.

Jeg liker likevel tanken på at vi vel så mye skal bygge broer...

ByMenigheten er

mennesker som samles rundt Bålet.

Vi deler Brød.

Vi holder Barna for å være de største.

Og som Kristi kropp bygger vi videre på Broen til mennesker.